

Més de mig centenar d'il·lustradores valencianes visibilitzen el seu treball en una exposició a La Nau

Més de mig centenar d'il·lustradores valencianes, entre les quals hi ha Paula Bonet, Victoria Francés, Ana Miralles, Nani Serrano, María Herreros, Pitty Bartolozzi, Juana Francisca, Pilar Sanchis, Mila Boutan i Manuela Ballester mostren el seu treball en l'exposició 'Ocultes i il·lustrades. Creixement i èxit de les il·lustradores a València' des del 19 d'octubre al 20 de gener al Centre Cultural la Nau. L'exposició pretén visibilitzar el paper de la dona en la professió a través del treball de dones il·lustradores valencianes de diferents generacions.

Comissariada per Cristina Chumillas, MacDiego i Melanie Leonart, l'exposició "no és únicament una aposta de gènere, sinó un requeriment d'igualtat i una oportunitat per a posicionar la tasca de les il·lustradores valencianes". El projecte, segons expliquen els comissaris, va sorgir davant la constatació que en la majoria dels àmbits professionals, i concretament en el de la il·lustració, no s'ha atorgat el mateix valor al treball de les dones que al dels homes. L'objectiu és visibilitzar el paper de les autores en aquesta professió que, a més d'oblidades, van passar desapercibudes: ocultes sota pseudònims, relegades a tasques considerades llavors secundàries i lluny dels càrrecs creatius de rellevància.

Des de principi del segle XX, a València ja hi havia una prestigiosa escola d'il·lustradors: Raga, Pérez-Contel, Renau i Monleón són solament alguns d'ells. València era la capital de la il·lustració i apareixen mig centenar de grans artistes, homes, que van treballar la imatge de les falles, les fires o els cartells taurins. En allò que es refereix a les dones, no n'hi ha ni rastre. D'una manera similar a l'ocorregut en la història de l'art, les dones queden ocultes tret d'alguns noms, com Manuela Ballester, que va aconseguir un cert grau de reconeixement perquè treballava en l'entorn de Josep Renau, la seua parella. D'aquesta època també destaquen Pitti Bartolozzi i Juana Francisca, també coneguda com Paquita Rubio, a qui es deuen alguns dels cartells més rellevants de l'època.

Dècades després, amb el sorgiment de les grans agències de publicitat en els setanta, les dones tampoc accedien a càrrecs creatius de rellevància en les empreses. No és fins als anys 80, època d'esplendor per a la creació artística, quan van començar a sonar noms de dones il·lustradores com Fina Fortes o Ada Sinache i Lourdes Bellver en el camp del llibre infantil i en el llibre de text il·lustrat. En l'actualitat, les xarxes socials han ajudat a visibilitzar els seus treballs.

L'exposició posa el focus sobre aquelles il·lustradores pioneres, amb uns treballs que no han rebut el reconeixement merescut, i mostra així l'evolució i l'augment del col·lectiu. Els treballs de les il·lustradores s'han dividit en tres àmbits i s'han ordenat historiogràficament: la il·lustració editorial, que inclou treballs publicats en revistes, periòdics, llibres de text, i novel·les; la publicitat i la cartelleria, amb un apartat dedicat a la il·lustració aplicada a producte; i la tercera línia és la del còmic, novel·la gràfica o llibre il·lustrat. Totes les il·lustradores exposades participen en algun d'aquests tres blocs, de vegades fins i tot en diversos, ja que actualment les professionals es caracteritzen per abordar diferents matèries.

En total es mostren més de 200 obres que destaquen per la seua diversitat (hi ha tant estils com autores i èpoques) i a més el públic hi podrà conèixer els diferents processos de treball de les il·lustradores (esbossos al llapis, tintes originals i color; a mà o digitals entre les més contemporànies, que mostren el treball previ als estampats per a tela, les portades dels vinils o els cartells de festes). Els llibres de les primeres gravadores del segle XVI (els impresos de les quals ni tan sols estaven signades per elles, s'atribuïa les obres a la "filla de...", o a la "senyora de ") conviuen amb les il·lustracions més actuals.

En els últims anys, la il·lustració ha adquirit un gran protagonisme i es mostra present en tots els canals de comunicació i també en l'escena social, i València és un exemple, juntament amb altres capitals d'Espanya, de ciutats que nodreixen la seua oferta cultural amb tot tipus d'esdeveniments vinculats a la il·lustració i el còmic. 'Ocultes i il·lustrades. Creixement i èxit de les il·lustradores a València', que té la col·laboració de l'Ajuntament de València, de la Unitat d'Igualtat de la Universitat de València i de la Galeria Pepita Lumier, és un homenatge necessari i merescut a totes elles: a les d'ahir per la seua trajectòria i a les d'avui perquè puguen seguir endavant i se les reconega.

Más de medio centenar de ilustradoras valencianas visibilizan su trabajo en una exposición en La Nau

Más de medio centenar de ilustradoras valencianas, entre las que se encuentran Paula Bonet, Victoria Francés, Ana Miralles, Nani Serrano, María Herreros, Pitty Bartolozzi, Juana Francisca, Pilar Sanchis, Mila Boutan y Manuela Ballester muestran su trabajo en la exposición 'Ocultas e ilustradas. Crecimiento y éxito de las ilustradoras en Valencia' desde el 19 de octubre al 20 de enero en el Centre Cultural la Nau. La exposición pretende visibilizar el papel de la mujer en la profesión a través del trabajo de mujeres ilustradoras valencianas de diferentes generaciones.

Comisariada por Cristina Chumillas, MacDiego y Melanie Lleonart, la exposición "no es únicamente una apuesta de género, sino un requerimiento de igualdad y una oportunidad para posicionar la labor de las ilustradoras valencianas". El proyecto, según explican los comisarios, surgió ante la constatación que en la mayoría de los ámbitos profesionales, y concretamente en el de la ilustración, no se ha otorgado el mismo valor al trabajo de las mujeres que al de los hombres. El objetivo es visibilizar el papel de las autoras en esta profesión que, además de olvidadas, pasaron desapercibidas: ocultas bajo pseudónimos, relegadas a tareas consideradas entonces secundarias y lejos de los cargos creativos de relevancia.

Desde principios del siglo XX, en Valencia ya existía una prestigiosa escuela de ilustradores: Raga, Pérez-Contel, Renau y Monleón son solo algunos de ellos. Valencia era la capital de la ilustración y aparecen medio centenar de grandes artistas, hombres, que trabajaron la imagen de las fallas, las ferias o los carteles taurinos. En lo que a las mujeres se refiere, no hay ni rastro. De una manera similar a lo ocurrido en la historia del arte, las mujeres quedan ocultas a excepción de algunos nombres, como Manuela Ballester, que alcanzó cierto grado de reconocimiento al trabajar en el entorno de Josep Renau, su pareja. De esta época también destacan Pitti Bartolozzi y Juana Francisca, también conocida como Paquita Rubio, a la cual se deben algunos de los carteles más relevantes de la época.

Décadas después, con el surgimiento de las grandes agencias de publicidad en los setenta, las mujeres tampoco accedían a cargos creativos de relevancia en las empresas. No es hasta los años 80, época de esplendor para la creación artística, cuando empezaron a sonar nombres de mujeres ilustradoras como Fina Fuertes o Ada Sinache y Lourdes Bellver en el campo del libro infantil y el libro de texto ilustrado. En la actualidad, las redes sociales han ayudado a visibilizar sus trabajos.

La exposición pone el foco sobre aquellas ilustradoras pioneras cuyos trabajos no han recibido el reconocimiento merecido, mostrando así la evolución y el aumento del colectivo. Los trabajos de las ilustradoras se han dividido en tres ámbitos y se han ordenado historiográficamente: la ilustración editorial, que incluye trabajos publicados en revistas, periódicos, libros de texto, y novelas. La publicidad y la cartelería, con un apartado dedicado a la ilustración aplicada a producto. Y la tercera línea es la del tebeo, cómic, novela gráfica o libro ilustrado. Todas las ilustradoras expuestas participan en alguno de estos tres bloques, a veces incluso en varios, ya que actualmente las profesionales se caracterizan por abordar distintas materias.

En total se muestran más de 200 obras que se caracterizan por su diversidad (hay tanto estilos como autoras y épocas) y además el público podrá conocer los diferentes procesos de trabajo de las ilustradoras (bocetos a lápiz, tintas originales y color; a mano o digitales entre las más contemporáneas, que muestran el trabajo previo a los estampados para tela, las portadas de los vinilos o los carteles de fiestas). Los libros de las primeras grabadoras del siglo XVI (cuyos impresos ni siquiera estaban firmadas por ellas, las obras se les atribuía a la “hija de...”, o a la “señora de”) conviven con las ilustraciones más actuales.

En los últimos años, la ilustración ha adquirido un gran protagonismo y se muestra presente en todos los canales de comunicación y también en la escena social, siendo Valencia un ejemplo, junto a otras capitales de España, de ciudades que nutren su oferta cultural con todo tipo de eventos vinculados a la ilustración y el cómic. ‘Ocultas e ilustradas. Crecimiento y éxito de las ilustradoras en Valencia’, que cuenta con la colaboración del Ajuntament de València y la Unitat d’Igualtat de la Universitat de València y la Galería Pepita Lumier es un necesario y merecido homenaje a todas ellas: a las de ayer por su trayectoria y a las de hoy para que puedan seguir adelante y se las reconozca.